

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 428/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou BUKNA, advokátska kancelária, s. r. o., Jánošíkova 1545, Dolný Kubín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2020 v konaní sp. zn. 6Cdo/232/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Zároveň navrhuje jeho zrušenie a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ako aj priznanie nároku na náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a rozhodnutia vydaného v napadnutom konaní vyplýva nasledovný stav veci:

3. V konaní o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci za náhradu jednému spoluvlastníkovi vedenom na Okresnom súde Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5C/27/2017 bola sťažovateľka v pozícii žalovanej v 2. rade. Žalovaní navrhli prerušiť konanie až do právoplatného skončenia iného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10C/17/2017, v ktorom sú spochybňované vlastnícke práva žalobcov v 2. rade a 3. rade. Procesný návrh žalovanej strany okresný súd zamietol ako nedôvodný, pretože nebol daný dôvod na prerušenie konania vzhľadom na odlišnosť predmetov oboch prebiehajúcich sporov.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali žalovaní odvolanie v zákonom stanovenej lehote. V odvolaní sťažovateľka namietala, že opakovane žiadala súd o prerušenie konania. Kritizovala tiež, že nebola oboznámená so znaleckým posudkom vypracovaným znalcom [REDACTED] ktorý predložil v konaní žalobca v 1. rade. Podľa názoru sťažovateľky súd nesprávne rozhodol o spôsobe zrušenia a vysporiadania podielového spoluvlastníctva, keďže sťažovateľka bola naklonená možnosti reálneho rozdelenia. Sťažovateľka tiež namietala stanovenú hodnotu nehnuteľnosti určenú znaleckým posudkom, ktorá nezodpovedá danej lokalite. Z uvedených dôvodov sťažovateľka žiadala v odvolaní rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) preskúmal napadnutý prvoinštančný rozsudok a ako vecne správny ho potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že okresný súd správne žalobe vyhovel, pričom po zohľadnení veľkosti spoluvlastníckych podielov dospel k záveru, že je dôvodné zrušiť a vysporiadať podielové spoluvlastníctvo, keďže navrhovatelia nemienia zotrvať v spoluvlastníckom podiele so žalovanými. Vychádzal aj z charakteru vysporiadaných nehnuteľností, keďže ide o pozemky, ktoré priliehajú k obytnému domu vo vlastníctve žalobcu v 1. rade a s týmto domom vytvárajú jeden funkčný celok. Pozemky slúžia na lepšie využitie domu vo vlastníctve žalobcu v 1. rade, ktorý ich aj v súčasnej dobe obhospodaruje. V prípade reálneho rozdelenia a vysporiadania nehnuteľností by zanikla ich funkčnosť a opodstatnenosť. Krajský súd konštatoval, že za danej dôkaznej situácie bolo dôvodné žalobe žalobcov na zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva vyhovieť spôsobom, aby tieto boli prikázané do výlučného vlastníctva žalobcu, keď prihliadal na miestne pomery a okolnosti prejednávanej veci a na doterajší spôsob užívania vysporiadaných nehnuteľností. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu 1. stupňa, že výsledok usporiadania vlastníckych práv k ďalším pozemkom v inom konaní vedenom pod sp. zn. 10C/17/2017 nemá žiaden vplyv na konanie o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva. Preto aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo dôvodné toto konanie prerušiť do skončenia sporu vedeného pod sp. zn. 10C/17/2017.

6. Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie na najvyššom súde. Prípustnosť dovolania dôvodila dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Procesný nedostatok sťažovateľka videla v tom, že súdy neprerušili konanie do skončenia sporu vedeného pod sp. zn. 10C/17/2017, ako aj v tom, že jej nedoručili znalecký posudok vypracovaný [REDACTED], s ktorým sa sťažovateľka nemala možnosť oboznámiť a vyjadriť sa k nemu ako dôkazu, čím došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti. Sťažovateľka žiadala rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

7. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol. Podľa jeho názoru zo strany sťažovateľky (dovolatelky) nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bola vylúčená z uskutočňovania jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, a preto dovolanie ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

8. K sťažovateľkou namietanému nedoručeniu znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] č. 10/2018 najvyšší súd dôvodil, že závery uvedeného znaleckého posudku mali len podporiť fakt, že predmetom prebiehajúceho konania nie sú pozemky, ktoré sú predmetom konania vedeného pod sp. zn. 10C/17/2017. Najvyšší súd ďalej konštatoval, že závery znaleckého posudku boli oboznámené súdom na pojednávaní konanom 27. novembra 2018 za prítomnosti žalovanej v 2. rade a jej právneho zástupcu, ktorí mali možnosť sa k týmto záverom vyjadriť, a v konečnom dôsledku tento znalecký posudok nemohol mať žiaden podstatný vplyv na rozhodnutie v tomto spore. Jeho nedoručením sťažovateľke nedošlo preto zo strany konajúcich súdov k nesprávne procesnému postupu, ktorý by znamenal porušenie jej práva na spravodlivý proces.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Podľa názoru sťažovateľky konštatovanie dovolacieho súdu, že závery znaleckého posudku jej boli oznámené súdom na pojednávaní konanom 27. novembra 2018 za jej prítomnosti a prítomnosti jej právneho zástupcu, ktorí mali možnosť sa k týmto záverom vyjadriť, nie je v súlade s princípom rovnosti zbraní. Došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti, a teda k rozporu s právom na súdnu ochranu. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka zástava názor, že jej nebolo umožnené sa riadne oboznámiť a vyjadriť k obsahu znaleckého posudku, ktorý v prvostupňovom konaní predložil právny zástupca protistrany. Sťažovateľka je teda toho názoru, že týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej ústavnej sťažnosti na ďalšie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 232/2019 zo dňa 24.06.2020 bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 232/2019 zo dňa 24.06.2020 a vec mu vracia na ďalšie konanie. Najvyšší súd je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd považoval za podstatné v prvom rade vysporiadať sa s petitom ústavnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľka okrem iného navrhuje vysloviť porušenie jej základného práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy, pričom toto základné právo slovne nijako neopisuje ani nekonkretizuje. Ústavný súd je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi ústavnej sťažnosti, pričom dôvody sťažovateľkinej ústavnej sťažnosti nesvedčia prospech úvah o možnom porušení čl. 46 ods. 2 ústavy, ale o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, teda základného práva na súdnu ochranu,

a to v rovine práva na kontradiktórny proces a rovnosť zbraní, čomu napovedá aj navrhované vyslovenie porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý zahŕňa aj základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Navyše, čl. 46 ods. 2 ústavy je v civilných sporových konaniach zásadne neaplikovateľný, keďže garantuje základné právo na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, k čomu v civilnom spore nedochádza. Preto ústavný súd, berúc do úvahy aj zjavnú meritórnu bezúspešnosť dôvodov ústavnej sťažnosti, sťažovateľku nevyzýval na upresnenie jej sťažnostného petitu, ale rozsah jej ústavnej sťažnosti ustálil tak, ako je to uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto uznesenia. Označenie čl. 46 ods. 2 ústavy v sťažnostnom petite vyhodnotil ako zjavnú chybu v písaní, keď namiesto číslice „2“ pri označení odseku čl. 46 ústavy dôvodmi formulovanými v ústavnej sťažnosti sťažovateľka zrozumiteľne mieri na vyslovenie porušenia základného práva zakotveného v odseku 1 predmetného ústavného článku.

12. Ústavný súd nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov. Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preto preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie iba v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Teda ústavný súd posudzuje skutkový stav a právne závery všeobecného súdu iba vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (pozri I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04). Ak nie sú splnené vyššie uvedené predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov (vecná spojitosť medzi označenými základnými právami alebo slobodami a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal), tak v danom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 252/04).

13. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že rozhodnutiami všeobecných súdov sa zasiahlo do ústavného práva sťažovateľky na rovnosť zbraní, na oboznámenie sa s dôkazmi a na poskytnutie primeranej lehoty k vyjadreniu sa k dôkazom, tiež na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľka je toho názoru, že jej nebolo umožnené riadne sa oboznámiť a vyjadriť k obsahu znaleckého posudku, ktorý v prvostupňovom konaní predložil žalobca v 1. rade. Ústavný súd je toho názoru, že aplikácia princípu rovnosti zbraní v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania. Konajúci súd popri rovnosti účastníkov konania musí zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08).

14. Ústavný súd sa po oboznámení s prílohami ústavnej sťažnosti stotožňuje s názorom najvyššieho súdu, že závery znaleckého posudku boli oboznámené súdom na pojednávaní za prítomnosti sťažovateľky a jej právneho zástupcu, ktorí mali možnosť sa k týmto záverom vyjadriť (tento skutkový aspekt sťažovateľka napokon ani nerozporuje). Ústavný súd podčiarkuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom najvyšší súd vysvetlil, že sporný znalecký

posudok vypracovaný v konaní odlišnom od konania sp. zn. 5C/27/2017 „*mal len podporiť fakt, že predmetom prebiehajúceho konania nie sú pozemky, ktoré sú predmetom konania vedeného pod sp. zn. 10C/17/2017*“ (teda konania, kvôli ktorému sťažovateľka navrhovala prerušenie konania sp. zn. 5C/27/2017). Ústavný súd preto dodáva, že znalecký posudok v konečnom dôsledku nemohol mať žiaden podstatný vplyv na meritórne rozhodnutie v danom spore a jeho nedoručením nedošlo zo strany konajúcich súdov k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znamenal porušenie práva na spravodlivý proces a práva na rovnosť zbraní.

15. V ústavnej sťažnosti naznačené prirovnanie sťažovateľkinej kauzy k rozhodnutiu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike považuje ústavný súd za nepriliehavé. V odkázanej veci ESLP kvôli nerešpektovaniu rovnosti zbraní podrobil kritike postup všeobecných súdov, ktoré žalobkyni neumožnili oboznámiť sa s vyjadrením protistrany k jej odvolaniu podanému proti meritórnemu rozsudku nevyhovujúcemu jej žalobe. Pritom o odvolaní bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania. Ústavný súd teda konštatuje, že okolnosti veci pani Trančíkovej a sťažovateľky sú nielen z pohľadu významu problematickeho znaleckého posudku pre meritórne rozhodovanie, no aj v rovine procesných okolností oboch konaní (vo veci sťažovateľky bol znalecký posudok oboznámený na pojednávaní, kde bola prítomná, kým vo veci pani Trančíkovej rozhodoval odvolací súd bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby žalobkyňu s vyjadrením protistrany k jej odvolaniu oboznámil) zásadne odlišné.

16. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky, uviedol, že zo strany sťažovateľky nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bola vylúčená z uskutočňovania jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP . Ani ústavný súd nemá z obsahu ústavnej sťažnosti i jej príloh pochybnosti, že by postupom súdov bola sťažovateľke znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré jej CSP dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom ako i k právnym dôvodom uplatneného nároku a pod.).

17. O napadnutom uznesení najvyššieho súdu a jeho odôvodnení ústavný súd nemôže prijať záver, že by jeho dôvody signalizovali ústavnú neudržateľnosť či svojvôľu tak, aby to odôvodňovalo ich spojitosť s možným porušením základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavné neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júla 2021

Robert Šorl
predseda senátu